

HADUDFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

HETEN ÉS VÉDELKEN EGY HÓRA 3 PENNÓ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Uvatossággal kell fogadni a külföldről behurcolt demokratikus jelszavakat

— mondotta a miniszterelnök az egységspárt vacsoráján — A külföld bizalma nem ezeken a jelszavakon mulik — 1918 demokráciája vitt a posványba, amely nagyrésztben okozója volt a békeszerződésnek — Még nem érkezett el az ideje a titkos választójognak

Bethlen István gróf válasza a kormánypart újévi üdvözlésére

Budapest, jan. 19. MOT: A Keresztény-Keresztény Kisgazda-, Földmives- és Polgári-párt ma este félnyolckor Almássy László elnök-lésével értekezletet tartott, melyen a kormányt Bethlen István miniszterelnök, Vass József, Walkó Lajos, Szcitovszky Béla, Pesthy Pál, Klebelsberg Kunó gróf és Mayer János miniszterek képviselték.

Almássy László elnök bejelentette, hogy

Nagy Emil és Berki Gyula kiléptek a pártból,

mert úgy látják, hogy törvényhozói működésüket a párt keretei között nem tudják a maguk kívánsága szerint kifejezni. A párt tudomásul vette a kilépést. Ezután áttért az értekezlet

a valorizációs törvényjavaslat vitás szakaszainak tárgyalására.

Az új szövegezést Pesthy Pál igazságügyminiszter ismertette azzal, hogy kéri a pártot ez új szöveg elfogadására.

Néhány szakasz elfogadását nem teszik pártkérdéssé.

A módosítások lényege az, hogy míg a régebbi szövegezés szerint visszaható erejű valorizációnak akkor van helye, ha a felek közt létrejött szerződés az egyik fél létfenntartását fenyegeti, addig az új szöveg még

inkább korlátozza a visszaható valorizáció lehetőségének körét, amikor új valorizációra csak akkor ad módot, ha a felek közt annak idején létrejött ügylet következtében az egyik fél tönkrement. Differencia volt még a határidő kimondása tekintetében, azonban az új szövegezés ezt a differenciát is eliminálja. Végül ismételt hangszólta, hogy

a javaslat feletti szavazást nem teszi pártkérdéssé,

azonban kéri a párt tagjait, hogy az említett szakaszokat az új szövegezés szerint fogadják el. A párt elfogadta a szakaszokat.

A következő felszólaló Bogya János volt, aki felhívta a párt tagjainak figyelmét a Nagy Emil-üggyel kapcsolatban arra, hogyha külpolitikai kérdésekkel akarnak foglalkozni, tekintettel annak rendkívül súlyos voltára, ezt

csak a kormányfaktorok előzetes megállapodásai útján tegyék,

mert kellő informáltság miatt többet érhetnek, mint használni tudnak. Minthogy Bogya felszólalásában semmiféle javaslatot, vagy indítványt nem tett, természetesen határozathozatalra sem került sor. — Ezzel a pártertekezlet háromnegyed kilenckor véget ért. Az értekezletet pártvacsera követte.

A PÁRTVACSORA

Az egységspárt értekezletét követő pártvacserán Perényi Zsigmond báró köszöntötte fel Bethlen István gróf miniszterelnököt, aki hosszabb beszédben válaszolt. Az elhangzottakról a következőket jelent a félhivatalos Magyar Országos tudósító:

PERÉNYI ÜNNEPLI BETHLENT

Felszólalásommal — mondta Perényi báró, — alkalmat akarok adni szeretett vezérünknek a felszólalásra. Meg kell vizsgálni a múltat, vajjon eredményes volt-e és meg kell vizsgálni a jelent, hogy jobban lássuk a jövő feladatait. A múlt év már

jelentős eredményeket mutat fel.

A múlt év január havában a Kormányzó megnyitotta az országgyűlést, amely alapja alkotmányos életünknek. Április 14-én a kormány megkötötte a barátsági szerződést Mussolini nemzetével. (Hosszantartó éljenzés és taps.) Junius 24-én megszólalt a Daily Mailban az a némes angol lord (hosszantartó éljenzés és taps) és hatalmas szavával, mely elhallatszik a világ minden tájára, hirdeti a magyar igazságot és odakiáltja az egész világnak, hogy van magyar probléma, a magyar

feltámadás érdekei össze vágnak egész Európa érdekeivel. A multhoz képest

haladás mutatkozik idebent is.

Láttuk azt, hogy a kormány programját bizalommal követi az ország nagy többsége. Bethlen Istvánon bizik mindenki és az ő személyéhez ragaszkodik mindenki. Ez a helyzet. És mégis már vagy tíz napja a lapok arról írják, hogy nagy egyenetlenségek vannak ebben a pártban és külön-külön csoportok képződnek. Minden nagy pártban elkerülhetetlen az, hogy azokat, akiket régi barátság fűz össze, azokat ez a barátság sűrűbb érintkezésre vezeti. Ez nem bontja meg a párt egységét. Az volna a baj, ha ezeknek a csoportoknak külön programjuk volna. En azt hiszem, hogy inkább

a párt programjában kívánunk más és más szempontot.

Vannak, akik a demokrata haladás érdekében ellenzéki reformot hirdetnek, vannak, illetve vagyunk mások, akik gazdasági és szociális bajok orvoslását hirdetik. Abban valamennyien megegyezünk, hogy

mindannyian egyek vagyunk,

a vezér iránti ragaszkodásunkban,

egyedül őt tartjuk hivatott vezérünknek és ha ő gavallériából egy állításért hajlandó odadobni állását, abba mi is bele fogunk szólni.

A MINISZTERELNÖK NEM AD PROGRAMMOT

A felkészítőre a miniszterelnök többek között ezeket mondta:

A sajtó rossz jós volt, amikor a mai napra programbeszédet jósolt. Programadásra semmi szükség nincs, mert ő és a párt megadta azt a választáskor. Ehelyett néhány politikai kérdésre akar kitérni. A magyar nemzetnek sok jó tulajdonsága mellett megvan az az egy rossz tulajdonsága, hogy mihelyt sorsa kisé javult, felejtje a szenvedéseket és azt a munkát, amellyel e sorsot megjavítani sikerült.

AZ EGYSÉGSPART A KONSZOLIDÁCIÓÉRT HARCOL

Ujabbán ismét jelentkezik ez és ismét a jelszavas politika feléd fordulnak sokan, ami pedig mindig posványba vitte a nemzetet. Hangoztatják, hogy

a konszolidációt nem is volt olyan nehéz megteremtteni,

hanem az mintegy sült galamb a számba repült. Pedig azok, akik ezen a konszolidáción dolgoztak, — tudják, mennyi munkába, harcra és küzdelembe került a mai eredmény. A kormány nehéz harcok árán tudott előre jutni azokkal az elemekkel szemben, amelyek akár forradal-

A MINISZTERELNÖK A DIVATOS DEMOKRATIKUS JELSZAVAK ELLEN

Hangoztatják a demokratikus haladás szükségességét. Mi a sajtószabadságot és gyűlékezési jogot mindenkor hangoztattuk, hogy azokat a rendkívüli eszközöket, amelyeket a háborus idők adtak a kormány kezébe, meg kell szüntetni és azok meg is szűnnek, mihelyt a bíróságra oly hatalmat ruházunk, amelynek segítségével hatékonyan ellensúlyozhatja majd a szabadságjogokkal való visszaélést.

Hangoztatják a titkos választójogot is. A párt programjában benne van a titkosság, ezt sohasem tagadta és vegye mindenki ezt tudomásul. A párt tett is a titkosság érdekében lépéseket, mikor a választójogi törvényben részlegesen meg is valósította azt.

Nem tartja még a kormány elérkezettnek az időt a titkos választójog praktikus megvalósítására.

A választójogtól követelni kell, hogy

mi, akár ellenforradalmi tényezőknek hódoltak. De nemcsak harcra került ez az eredmény, hanem a részletes program alapján való szervezett munkába is. Sikerült az egységspártban összeforrasztani minden nemzetalkotó elemet, felekezeti- és osztálykülönbség nélkül. Ez a párt történelmi érték és aki ezt kockára teszi, az nem pártérdekekkel játszik, hanem a nemzet érdekeivel. Megalkotta ez a párt a választói törvényt, a házszabályreformot és a felsőházat a parlamenti konszolidáció terén. Ezzel

még nincs befejezve a parlamenti konszolidáció.

Sok temivaló van, de előfeltétel volt az ország konszolidációja. E munkához erős pártra volt szükség, mert csak ezzel lehetett leküzdeni az önbizáskodás és a jogrend zavarait. Ugyszintén e pártra támaszkodva lehetett tető alá hoznia a pénzügyi és gazdasági konszolidációt is. E pártra van szükség ennek a munkának szociális téren való folytatásához.

Nem szabad megfélemezni azokról a szolgálatokról, amelyeket a párt tett. A jövőben is éppen olyan szükség van erős governmentális pártra, amíg kormány van, mint a multban, ha a konszolidációt fenn akarjuk tartani és fejleszteni.

Ujabbán vannak, akik

a párt egységét kívülről bontogatják.

A párt tagjai lélekben valóban egyek és azok is maradnak. A párt tagjai lélekben valóban egyek, és azok is maradnak. A pártnak a multkor hozott határozata nem jelent diktatúrát és nem jelenti a szabad véleménynyilvánításról való lemondást. De meg kell követelni minden párttagtól, hogyha van eszméje, a melynek megakarja nyerni a nemzetet, ehhez ne keressen külső fegyvereket segítségül, hanem elsősorban forduljon a párthoz.

egy governmentális párt összehozására alkalmas legyen. A második követelmény, hogy a választójog olyan legyen, amely nem vezet a parlament színvonalának süllyedésére, mert a nemzetet nem szabad tudatlan, hozzá nem értő embereknek vezetni. A harmadik követelmény az, hogy oly parlament üljön össze, amely nivó és erős párt mellett normális tárgyalási lehetőségeket is biztosítson. Valamely tulzoltan kiterjesztett titkos választójog mellett ilyen parlamentet ma Magyarországon senki sem tudna összehozni. Ez nem az elvek kérdése, hanem a nemzet nagy érdekeivel való felelősség kérdése.

Azt mondják, hogy a külföld miatt kell demokratikusabb politikát folytatni. Bizonyos uvatossággal vagyok a külföldről behurcolt eszmékkel szemben és uvatosságra intem a nemzetet oly politikusokkal szemben, akik nem Magyarország ágensai akarnak lenni a külföldön,

hanem akik a külföld ágensei Magyarországon.

A külföld bizalma nem a demokratikus jelszavakon múlik.

a külföld az aránylag rövid idő alatt történt konszolidáció helyreállításával a zerős és zavart tartó kormányban, a kormány kalandmentes és mégis önértékes politikájában látja a bizalomgerjesztő momentumokat Magyarországon. Ezek azok az értékek, amelyeket a külföld honorál. Nem hiszi, hogy a külföldről importált jelszavak megvalósításával ezeknél több bizalmat lehet elérni, mint az előbb említett momentumoknál. Ha megszűnnék a rend, a jelszavas politika eredményeként elvesztenék a külföld bizalmát, mert

ennek a politának utján csak lecsúszás jöhet.

Ha megvalósítanánk divatos demokrata jelszavakat, akkor ez sem volna elegendő, akkor azt hirdetnék, hogy ynem vagyunk elég demokratikusak, mert nem olyan földreformot csináltunk, mint Csehország vagy Románia, mert nem vagyunk még köztársaságiak, mert nem engedjük meg a kommunista izgatást. Ebben a lecsúszásban megállás nem volna.

1918-ban is demokratikus politikai jelszavakkal jöttek és egyik botlásból a másikba jutottunk, míg meg nem érkezünk a posványba, mely nagyrészen okozója volt a békeszerződésnek.

Mindezzel nem azt mondja, hogy ne kövessünk haladó, fejlődő politikát, de ne tegyük azt úgy, ahogy a külföld diktálja. Vagyunk elég emberek ahhoz magunk is, hogy megtaláljuk a haladás módját. A nemzet sorsa ostromlott városéhoz hasonló, melyben mindenkinek készen kell állni az ostrom visszaverése végett. Ebben az ostromlott várban

egyetlen vezető akaratnak kell lenni,

mert ha az nincs, akkor széthúzás van és egymás ellen fordulnak a védősereg erői. E nemzetnek nincs már veszteni valója, mert már mindent elvesztettünk és pusztán létünk marad meg. Erőt kell gyűjtenünk és ezért van szükségünk egységes pártra, melynek egységére, a haladás politikájára írtim poharamat.

A miniszterelnök beszédét percekig tartó lelkes taps követte.

Betegsége és halála

Sass Béla professzor, aki most a folyó tanévben a hittudományi kar prodékánja volt, pár hónappal ezelőtt megbetegedett. Háziorvosát bétályogot állapított meg és operatív beavatkozást ajánlott. A betegség olyan súlyos természetűvé vált, hogy a sebészeti klinikára kellett kiszállítani, ahol dr. Hüttl professzor megoperálta. A műtét azonban már nem segíthetett egyre súlyosodó állapotán, úgy annyira, hogy esütörtökre virradó éjtszaka elvesztette eszméletét és reggel hat órakor csendesen elhunyt. A halálhír városzerte nagy megrendülést keltett. A Kollégiumra s az egyetemi épületekre még a délelőtt folyamán kitűzték a gyászlobogót. Az egyetemi tanács Verzár rektor elnöklésével rendkívül ülést tartott, melyen elhatározta, hogy Sass Bélát az egyetem halottjának tekinti és a Kollégium dísztermében ravataloztatja fel. A temetési szertartás szombat délelőtt 10 órakor a Nagytemplomban kezdődik, honnan a Hatvan-utcai református temetőbe kísérik ki.

A gyászszertől a család a következő jelentést adta ki:

Sass Béláné szül. Csáky Mariska a maga és az összes rokonság nevében mélyes fájdalommal tudatja, hogy szerető jó férje, Sass Béla, a debreceni Tisza István Tudományegyetem nyilvános rendes tanára és a magyarországi Református Egyetemes Konvent és Zsinat rendes tagja és jegyzője, a Tiszántúli Református Egyházkerület tanácsbírája, a debreceni református egyház presbitere, a harmadik osztályú vaskoronarend tulajdonosa nemes munkában eltöltött életének 63-ik évében, rövid szenvedés után folyó hó 19-én, reggel fél 5 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk a debreceni református Kollégium dísztermében lesz felravatalozva, ahonnan 1928. január 21-én, szombaton délelőtt 10 órakor, a Nagytemplomban tartandó református szertartás után a Hatvan-utcai temetőben fogjuk a pihentető anyaföldnek átadni.

Kelt Debrecenben, 1928. január 19-én.

A lélek él, találkozunk!

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Takó Ferenc büntetését nyolcévi fegyházra emelte fel a debreceni ítélőtábla

Takó a fogházból irt levélben próbálta magát tisztázni a büntetett előélet alól — Utolsó fokon a Kuria dönt a monstre bünperben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni kir. ítélőtáblán csütörtökön folytatta a Takó Ferenc csalási és megvesztegetési bünperében a főtárgyalást Perjéssy Mihály táblai tanácselnökhelyettes elnöklete alatt működő büntetőtanács. A főtárgyalás megnyitása után a vádlott védője kérte a bizonyítás kiegészítésének elrendelését az Imre Dénes—Karapügyre vonatkozólag Preineszberger Jenő, Gábor Jenő; az Andrányiügyre vonatkozólag Gál Lajos kihallgatását kérte. Az ítélőtábla rövid tanácskozás után

a bizonyítás kiegészítését nem rendelte el.

Vattay József főügyész helyettese kérte Takó Ferenc bűnösségének megállapítását és a büntetés felemelését. Végül a védő felolvasott egy levelet, melyet Takó Ferenc a fogházból intézett hozzá, amelyben újól tiltakozik az ellen, mintha ő párbajvétségen kívül másért el lett volna ítélve. Levelében több tanut jelöl meg, akik igazolni tudják, hogy Erdélyben a sikkasztás és más bűncselekményekért elítélt egyén

nem ő, hanem egy Takó Mihály Ferenc nevű ember.

A védő kérte, hogy a Karap- és Adriányi-ügyben mondja ki a tábla Takó Ferenc ártatlanságát és az enyhítő körülmények figyelembevételével szállítsa le a tábla a büntetést.

Perjéssy Mihály tanácselnök este hét órakor hirdette ki az ítéletet. A tábla a debreceni kir. törvényszék ítéletét a bűnösség tényállására vonatkozólag helyben hagyta, csupán a megvesztegetés minőségét változtatta meg az Sz. Nagy Samu ügyvédi irodájában lejátszódó megvesztegetéssel kapcsolatban, mert — mint az ítélet mondja, — Takó Ferenc akkor nem mint vizsgálóbírósegéd, hanem mint hivatalnok fogadta el a pénzt. Tekintettel azonban, hogy ebből az ügyből kifolyólag a magyar szeptőlten multu és minden kritikán felülálló bíróság súlyosan kompromittál-

va van, a tábla a debreceni kir. törvényszék ítéletét megváltoztatta és **Takó Ferenc büntetését 6 évi fegyházról 8 évi fegyházra**

emelte fel.

Fellebbezés folytán a Takó-ügy a legfelsőbb magyar bírósághoz, a Kuriához kerül végső döntésre.

SASS BÉLA 1865 - 1928

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Tisza István Tudományegyetemnek és vele együtt a magyar tudományos életnek nagy halottja van. Sass Béla egyetemi tanár, a református hittudományi kar professzora csütörtökön hajnalban a sebészeti klinikán elhunyt. Halála nemcsak a tudomány világát borította gyászba, de nagy veszteséget hozott a magyarországi református egyházra és a magyar közéletre is, melynek önfeláldozó lelkesedéssel harcoló munkása volt. Élete abban a tiszta és nemesen átértett evangéliumi szeretetben folyt le, amelynek mélysegeiből csodálatos szép értékeket tudott felszínre hozni, hogy hazájának általuk szogálatot tegyen. Lelkének finomságát mi sem jellemezte jobban, mint az a mély vallásos öntudat, mely arra ösztönözte, hogy súlyos betegen is magával vigye a klinikára legdrágább kincsét: a görög nyelvű bibliát. A nagy tudományu professzor halálának a híre megdöbbenésszerűleg hatott Debrecen polgárságának körében, mely egy izzig-vérig magyar és tettekre szesz vezérét veszítette el benne.

Sass Béla életrajza

Sass Béla 1865. január 20-án született Albison, Biharvármegyében, ahol édesatyja, Sass Károly református esperes-lelkész volt. Az erős magyarságáról híres lelkész meghitt baráti viszonyban élt Nagy Sándor negyvennyolcas tábornokkal, akinek mint táborigazgatója ténylegesen is résztvett a szabadságharcban és bátorságával több ütközetben ki is tűntette magát. A Bach-korszak idején várfogságot is szenvedett s így a fiatal Sass Béla már gyermekévei alatt magába szívta a megalkudni nem tudó nacionalista eszmét. Sass Béla Debrecenben végezte középiskolai tanulmányait, majd 1887-ben a berlini egyetem teológiai fakultására iratkozott be hittudományi hallgatónak. Itt tanult meg né-

metül, franciául és angolul, de a modern nyelveken kívül tökéletesítette magát az ó-görög, latin, perzsa, szanszkrit, arab, héber, török és más keleti nyelvekben is. Külföldi tanulmányutja befejeztével Budapestten hallgatta a klasszika filológiát s a következő évben a debreceni református főgimnázium helyettes tanára lett.

Dicsőfi József távozásával a Kollégiumban megüresedett ó-szövetségi írásmagyarozati tanszékre hívták meg, ahol az arab és aram nyelveket adta elő. 1895-től kezdve a debreceni jogakadémia igazgatói tisztét töltötte be éveken keresztül s ebben az állásában fáradhatatlanul dolgozott a főiskola, a tanárikar és az ifjúság érdekében, majd a főiskolai igazgató-tanács elnökévé választották meg.

Mint az Egyetemes Konvent jegyzője kiadta a zsinat terjedelmes jegyzőkönyvét és élete munkásságának leghatalmasabb eredményeként ő szerkesztette 1897-ben az Öfelsége legfelsőbb jóváhagyásával ellátott kilenc egyházi törvénycikket. Ezért a királytól a harmadosztályú vaskorona-rendet kapta, melyet báró Bánffy Dezső kormányelnök ünnepélyes keretek között nyújtott át neki. Tanári pályájának 20. éves jubileumán tanulóársai nagyobb alapítvánnyal örökítették meg nevét, mely ekkor már a protestantizmus külföldi életében is ismeretes volt.

Tudományos munkássága

Sass Béla élete végéig intenzív tudományos működést fejtett ki. Lefordította Jób könyvét prózában és megszámlálhatatlan szakértekezéssel gazdagította az exegetikai irodalmat. Erdemeinek elismerésül a király a debreceni egyetem szövet-ségi exegetikai tanszékére nyilvános rendes tanári címmel és jelleggel professzorral nevezte ki s mint ilyen egy ízben rektori, két alkalommal pedig dékáni méltóságot viselt.

Épület- és bútoralakítások, furnérok
BÉSZLER LAJOS-
nál Széchenyi-utca 2. szám.

Bud János pénzügyminiszter nagy beszéde a képviselőházban a hadikölcsönök valorizációjáról

A hadikölcsön kötvénytulajdonosok száma 568 ezer, az általuk jegyzett összeg pedig 9 és fél milliárd — A pénzügyminiszter ígéretet tett, hogy rövidesen rendezi az ipari és kereskedelmi hitel ügyét

Budapest, január 19. A képviselőház mai ülésén az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalásánál az első szónok Rothenstein Mór, aki a javaslatot nem fogadja el. Ugyanígy Györki-Grósz Imre sem fogadja el a javaslatot.

Bud János pénzügyminiszter válaszul ezután a vita során elhangzott felszólalásokra. A vita közép-pontjában általában a hadikölcsön szerepelt.

Helyesen mondta Wolff Károly, hogy itt meggyőződések állanak egymással szemben,

amelyeket mindkét oldalon tisztelni kell, mert abban nem kételkedik, hogy minden törvényhozó országa érdekeit kívánja szolgálni. Az a néhez helyzet, amely a valorizációs javaslatot szülte, az elmúlt évek következménye. Olyan időket élünk, amikor nemcsak kellemes dolgokat kell képviselnünk. A törvényjavaslatban a kormány igen alaposan ismertette minden indokát. Nagy különbség van politikai programok és a megvalósítás lehetősége között. Bizonyos, hogy igen nagy kérdések megoldása vár még reánk. Az ellenzék mindig sokkal többet követel, mint amennyit kormányra jutva meg is tudna valósítani.

Rassai: Próbáljuk meg!

Bud János miniszter ezután hosszasan ismertette az egyes címet-csoportok tulajdonosainak számát és értékének végösszegét. Összefoglalásul bejelentette, hogy

az összes hadikölcsön kötvénytulajdonosok száma 568 ezer, az általuk jegyzett összeg pedig 9 milliárd 458 millió.

Majd ismertette a címletek megosztását az egyes foglalkozási ágak szerint. Utána ábasi Halász Mór is meretes valorizációs javaslatával foglalkozott, akinek indítványa rendkívül érdekes, azonban a megoldást nem közelíti meg.

Egyesek felhozták, hogy a hadinyereségből kellene előteremteni a valorizálási alapot. Kétségtelenül ez volna a legigazságosabb megoldás, azonban ez sem realizálható, mert

az egész világon csupán Anglia volt az, amely már a háború első percétől kezdve meg tudta fogni a hadinyereséget.

Voltak szónokok, akik felhozták, hogy a kormány valorizálhatott volna, mert hiszen a Bacher-ügy, vagy az Egyesült Fővárosi szanálásához elő tudta teremteni a megfelelő összegeket. Ha akkor szert tudott volna pénzre, akkor a hadikölcsönök ügyében is sikerült volna ez annak idején. Ezek az állítások komolytalanok. A Bacher-üggyel és az említett másik üggyel nemcsak a magyar valuta stabilizálása, hanem a közhitel és a külföld bizalma is olyan súlyos veszedelembé került, hogy a kormány az ország érdekében kénytelen volt a legnagyobb áldozatok árán is közbelépni.

Ami a szövetkezetek támogatását illeti, a kormány ezzel is rendkívül fontos

közgazdasági célokat, elsősorban a hitelélet megszilárdítását szolgálta

és épen ezért csodálja azokat a támadásokat, amelyeket egyesek részéről ezért kapott.

A miniszter ezután adatokat sorol fel arra, milyen összegeket nyújtott az Országos Központi Hitelszövetkezeten át a kisebb szövetkezeteknek, különösen az agrárszövetkezeteknek.

Hasonlóképpen tőle telhető támogatást nyújtott a kisiparosoknak is. Noha a kisipari hitel nyújtása a legkomplikáltabb hitelforma és akárhányszor veszteséggel jár, a kormány nem riadt vissza kötelességének teljesítésétől e téren.

De nem hanyagolta el a kormány a kereskedelmet sem, noha a kereskedelem még az a foglalkozási ágazat, amely a legkönnyebben jut hitelhez.

A legközelebbi napokban nyújt egy törvényjavaslatot, amelyben **rendezi az ipari hitel ügyét.**

A kereskedelmi miniszter is foglal-

kozik egy nagy iparfejlesztési törvény kidolgozásán.

A magyar föld sokkal több adót fizet, mint bárki más az országban és így indokolt, hogy a kormány foglalkozzék azokkal a kívánságokkal, amelyek a vámpolitikai terhek enyhítéséről szólnak. Felmerült az a gondolat, hogy új hitelintézetet alapítsanak a földhitel szétosztásának céljaira. Kijelenti, hogy

a kormány a földhitelreform pénzügyi megoldását még ebben az évben végrehajtja.

Végül a pénzügyminiszter kijelentette, hogy

a kormány hajlandó belemenni abba, hogy a hadikölcsönök ügye függesszessék fel

arra az időre, amikor a gazdasági élet tartós javulást mutat.

„Azért jöttem haza, hogy igazságot követeljek a magyaroknak“

A hazaérkező hercegprímás diadalutja Budapestig

(A Hajdúföld tudósítójától.) Magyarország új biboros hercegprímása csütörtökön reggel 5 óra 50 perckor a nagykanizsai pályaudvarra érkezett. Az állomás perronján a hívők ezrei és katonai díszőrség fogadta. Serédi Jusztinián József Ferenc királyi herceggel együtt a számára készített emelvényen foglalt helyet. Gyömörey György főispán és Tóthy Géza apátplébános üdvözlő szavai után Uray István budapesti táblai tanácselnök mondott beszédet az Americana nevében, melyben kérte a főpásztort, hogy a keresztény-nemzeti irányzatnak lelkes szószólója és vezére legyen új méltóságában is.

József Ferenc királyi herceg beszéde

Lélekemelő jelente volt az ünnepségnek, amikor József Ferenc királyi herceg a TESz és az Americana nevében a következő szavakat intézte Serédi Jusztiniánhoz:

— Engedje meg Eminenciád, hogy szűkebb családom, az Americana és a TESz nevében szeretettel és hódolattal üdvözöljem a magyar határon. Itt kezdődik a mi bizalmunk területe és ezzel a bizalommal, szeretettel nézünk főmagasságodra fel. Főmagasságod személyében látjuk alapkövét a magyar közjognak és a magyar alkotmányoknak, amely szegény hazánkat meg tudja menteni. Főmagasságod a magyar éjszakában jön a magyar hajnal felé, engedje meg, hogy a magyar hajnal nevében szeretettel üdvözöljem.

„Fogjanak össze a keresztény magyarok!“

Serédi Jusztinián válaszában rámutatott a nagy feladatra, mely Magyarország ujjaépítésének munkájában a magyar társadalomra vár. Eppen ezért — mondotta — vallás-különbség nélkül felszólítom a keresztény magyarságot, hogy egyesült erővel működjék közre nemzeti céljaink elérésére. Az amerikaiusok beszédére azt válaszolta, hogy a jövő az intranzigens keresztény eszmétől telítet magyar ifjúság és olyan ifjúságra van szükségünk,

mint amilyen a fascista Olaszország ifjúsága.

Ezután áldást osztva, a mintegy ötezerfőnyi embertömegre, a hercegprímás újra vonatra szállott.

A fonyódi és székesfehérvári ünnepség

Fonyódon Weissenbach Iván vármegyei főjegyző szavaira Serédi Jusztinián kijelentette, hogy a somogy megyei keményszivű és egyenes gerincű magyarok mindenkor példaképei voltak a jó és áldozni tudó hazaszeretnek. Szükséges, hogy ez a magyarság, melynek sora a liberálisizmus erkölcsellenessége már-már megmetyelvezte, új erőt s morális tartalmat kapjon, hogy sziklaszilárdan tudjon ellenállani a sors csapásainak.

A székesfehérvári pályaudvaron tízezer főnyi embertömeg várakozott ünneplő ruhában és a pápai Himnusz éneklésével fogadták az érkező hercegprímást, akit gróf Széchenyi Viktor főispán üdvözölt. Serédi Jusztinián beszédében, hogy büszkeséggel és elfogódottsággal lépett Székesfehérvár földjére, arra a területre, melyen a XX. század egyik legnagyobb lángelméje, Prohászka Ottokár élte le diadalmas életét. Ennek a nagy magyar szellemnek a kivételése örökös fény legyen a vajdó magyarság újraéledésében.

Magyarország hercegprímása Budapestre érkezik

A Duna—Száva—adriai vasút pályaudvara előtt a reggeli órákban felvonult a lovasság és gyalogság, széles kordont vonva az épületek körül. Tizezrekre menő közönség szorongott az állomás előtti téren. Egymásután érkeznek az előkelőségek. Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, a Kormányzó és a kormány képviselőit, Sipőcz Jenő a főváros, vitéz Hellebrandt Antal a Vitézi Szék, Andrejka Károly a rendőrség képviselőit. Testületileg vonult ki a budapesti papság, a Szent Imre Kollégium, Szent István Társulat, a férfi és női szerzetes rendnek, a Ferenc József intézet nő-

vendékei és tanárikara, a Szent István Akadémia és Tudományos Akadémia, a Pázmány Péter tudományegyetem ezidei tanácsa és professzori testülete, az országgyűlés két házának képviselői és zászlaik alatt az összes katolikus egyházi hivatalok és hitbuzgalmi egyesületek. A diszvonat fél 12 órakor robogott be. A mozdony homlokán fehér rózsákból kirakott kettős kereszt volt látható. A rendőrség zenekara a Himnuszot játszotta. Leirhatatlan lelkesedés tört ki, midőn a szalonkocsi ablakán Bárdos Remig pannonhalmi megyés főpát oldalán feltűnt a hercegprímás alakja.

Az üdvözlések

Serédi Jusztinián hercegprímást elsőnek Klebelsberg Kunó köszöntötte Magyarország Kormányzója és a magyar királyi kormány nevében, majd Sipőcz Jenő polgármester, Preszly Elemér főispán és gróf Zichy János a Katolikus Népszövetség elnöke tartottak üdvözlő beszédeket. Mielőtt a hercegprímás válaszába kezdett volna, három kis hadiárva három fehér rózsacsokrot nyújtott át könnyekig meghatott Serédinek.

„Szükség van a keresztény magyarok együttműködésére“

A hercegprímás ezután felemelt fővel és érces hangon a következő beszédet mondotta:

Szeretett magyar testvéreim!

Két utolsó napom diadalut volt. Sokszor gondolkodtam azon, hogy miért várnak engem itthon ilyen szeretettel. Ennek az okát abban látom, hogy mindnyájan átérzük azt, hogy arra a szédületes magasságra, amelyre mint egyszerű szerzetes jutottam, még álmaimban sem törekedtem. Az Isten földi helytartójának akarata engem választott e méltóság betöltésére és én alázatosan fejet hajtottam. Érzem a nagy felelősséget, de nyugodt vagyok, mert tudom, hogy velem lesz az Isten és velem lesz az egész magyar nemzet.

Azért jöttem, hogy Justitiát, hogy igazságot követeljek a magyaroknak. Én senki meggyőződését nem fogom támadni, de minden erőmmel harcolni fogok a száz százalékos keresztény gondolat s a nemzeti eszme mellett. A mai történelmi időkben csak a közös és egyetértő munka mentheti meg a hazát, a keresztény felekezetek együttműködése és ebben a közösségben szívesen vállalom a szerepet katolikus hitem teljes megőrzésével. Ezt a bátort kijelentést fennen hangoztatom, mert senki sem vetheti a szememre, hogy valaha is saját érdekemet kerestem volna. Külföldön mindig befarakodtam azokba a társaságokba, ahol bennünket, magyarokat nem ösmertek, vagy félreértettek. Önérzetes magyar szívvel mondhatom, hogy Rómában is mindig a magyar nemzetnek szolgáltam!

(A hercegprímás e szavai után a közönség percekig tartó viharos éljenzésbe tört ki.)

Serédi Jusztinián e szavakkal fejezte be beszédét:

— Az ezeréves Magyarországot új alapokra kell fektetni. Küldetésemet, mely történelmi küldetéssel jár, közvetlenül a Pápa Üzentségétől kaptam, amikor bucsuzásomkor ezt bوندotta nekem: a magyarok XI. Pius szívéből viszik el új primásukat.

A tüntető ovációval fogadott beszéd után a hercegprímás tovább utazott Pannonhalmára.

Manyar sirás

Hallod-e az éjben siri fojtott hangját,
Mikor a határon a szívedhez száll át:
Panaszos sirása, titkos üzenete
Az elhagyott földnek?...

Hargita hegyéből lángnyelvek kicsapnak
Örömrakétái a magyar tavasznak,
S a tejuton vágtat sok ezer vitézzel
Atilla és Csaba...

Egy halk tárogató fuvoláz az éjben
Bánatos emléket fakaszt a szívében
Aki éjben figyel!... Imádságos estén
Sir Rákóczy lelke...

Vak. sötét éjszaka borult a magyarra,
Rabláncon vezeti a sok rusnya fajta.
Könnyes két szemünkkel bámulunk az égre
Hajnalpirkadásra!

Uj nap ébredésre!...

SZÉKELY MOLNÁR IMRE.

Debrecenben 1425 hadigondozott van

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni hadigondozottak eddig havonként kapták meg illetményeiket. Most azonban a népjóléti miniszter leirt a városhoz és közölte, hogy a jövőben az illetményeket negyedévenként kell igényelni, hogy így a járandóságot a hadigondozottak kellő időben megkaphassák.

A miniszter rendelete értelmében a város a hadigondozottak iratait a napokban átvette a népgondozó ki- rendeltségtől s megállapította, hogy ezidőszelint Debrecenben 1425 hadigondozott van. Ebben az évben lesz ismét a hadigondozottak összeírása, amely alkalommal újból megállapítják ezek létszámát.

Tilos külföldi gyártmányu teherautókkal fuvarozni

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, amellyel tiltotta a külföldi gyártmányu taxik forgalombahelyezését. A napokban egy újabb rendelet érkezett a minisztertől, aki ezzel tiltja azt is, hogy külföldi gyártmányu teherautókkal fuvarozzanak a vállalkozók. Teherautó fuvarozásra iparendélyt csak az kaphat, aki magyar gyártmányu kocsit szerez be. A kereskedelmi miniszter jelzi azt is, hogy a vállalkozóknak semmi szín alatt nem ad engedélyt külföldi gyártmányu teherautók beszerzésére. Mentségül nem szolgálhat az sem, ha valaki már az iparendély kérése előtt beszerezte a külföldi gyártmányu teherautót. Ettől éppúgy meg kell tagadni az iparendélyt, mint attól, aki csak az engedély elnyerése után akar külföldi teherautót beszerezni.

ATROCITÁSON

Nem mindenütt egyformán magos... Ha valamiről, úgy a Rákóczi-utcai burkolatról valóban elmondhatjuk, hogy nem mindenütt egyformán magos. Ez az utca ugyanis a magossági színvonal tekintetében három fázisra oszlik. Az első kezdődik a Csapó-utca sarkánál és tart egészen a Nyomtató-utcai angol parkig. E szakasznak egész területe aszfalt s a gyalogjáró annyira magos, hogy a hó-lé kényelmesen lefolyhat a kocsit közepére. Ezután következik a második fázis, melynek befejezését az Egymalom-utca jelzi. Itt úgy a gyalogjáró, mint a kőköcsös kocsit

egyformán magos. Az esővíz tehát a szélességi vonal bármely szakaszán előfordul... Következik végül a harmadik fázis, bezárólag az Eötvös-utcaig. Ennek a résznek csupán a kocsit legközepe van kirakva bálnakövel s méghozzá olyan szellemes megoldással, hogy a téglajárdánál több centiméterrel magosabb utcastről minden folyadék lehúzódik a kapuk elé...

Igy történt meg aztán az Urnak 1928-ik szökőévében, hogy a Rákó-

czy-utca 42., 44., 46., 48., 50. 52. 54. 56., 58. s 60. számú házak előtti gyalogjárón napközben bokáig érő hó-lé bugyog, mely estenként korcsolyapályává merevedik... No de hát annyi baj legyen! Ha elesünk, majd felkelünk, ha kitörjük a nyakunkat, majd eltemetnek: az a fontos, hogy a Rákóczi-utca végén már két esztendő óta szaporodik a pocsolaviz és akárki meglássa, lesz még ott egyszer muzeum is, ha ugyan ki nem szárad a talajvíz!

Egy év alatt csak ötszázegy lakás épült Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A népjóléti miniszter kívánságára a műszaki ügyosztály elkészítette a debreceni lakásszaporulatról szóló statisztikát. E szerint a múlt esztendőben Debrecen város belterületén

277 új ház, ezekben összesen 501 lakás épült

Ebben a számban azonban benne foglaltatnak a város által épített új kislakások bérházak is.

Rövidesen mentesítik a Nyilastelepet az egészségtelen vizállásoktól

(A Hajdúföld tudósítójától.) A nyilastelepi lakosok beadvánnyal fordultak a városi tanácshoz, amelytől azt kérték, hogy a telep vizállások részeit mentesítse a víztől és hajtsa végre az eső és szennyvíz elvezetését.

A város a Nyilastelepen még a háboru előtt csináltatta meg a vízlevezető árkokat, melyek akkor 60 ezer koronába kerültek. A háboru alatt és az azt követő időkben senki

sem gondozta ezt a vízlevezető be- rendezést, úgy, hogy az teljesen el- dugult.

A városi tanács most úgy határozott, hogy a kérdést vizjogi engedélyezéssel oldja meg a kulturmérnöki hivatal közbejöttével és az érdekeltség bekapcsolásával. Így remélik, hogy az ügyet rövid idő alatt rendezik és a Nyilastelepet mentesíteni tudják az egészségre és tisztaságra káros vizállásoktól.

A városi muzeum épületében helyezik el a forgalmiadó hivatalt

(A Hajdúföld tudósítójától.) Miután a Déry-muzeum teljesen készen áll, ennek épületébe rövidesen be- költözik az egész városi muzeum, melynek eddigi helyiségei ilyenformán felszabadulnak. A városi tanács már régebben foglalkozott az- zal a kérdéssel, hogy miképpen lehetne a városi muzeum épületét a legalkalmasabban és leghasznosab- ban felhasználni.

Eredetileg az volt a terv, hogy a forgalmi adóhivatalt és a városi árvaszéket helyezik el a városi mu- zeum épületében és a városi tanács megbizta Borsos műszaki tanácsost, Balla Bertalan tanácsnokot és Vargha Elemér dr főjegyzőt, hogy vizsgálják meg az épületet s állá- pítsák meg, hogy el lehet-e abban helyezni ezt a két intézményt. A forgalmi adóhivatal vezetősége 13 szobát igényelt, azonban a vi- s- gálat során kiderült, hogy az épület egyik felében ni cs ennyi hely s ha az árvaszéket is ide akarnák költöztetni, a két intézményi semmi képpen nem lehetne elhelyezni.

Az árvaszék különben is alkal- matlannak találta a városi muzeum épületét s ezt azzal indokolta, hogy a szobák túl nagyok, egymásból nyil- nak, nincs előlük folyosó és így nem alkalmasok hivatali célra.

Mindezek alapján a városi tanács úgy határozott, hogy csak a for- galmi adóhivatalt költözteti be a muzeumba. Ez esetben még fent- marad egy üres rész, amelyben lakást lehet csinálni. A városi ta-

nács meg is bizta Borsos mű- szaki tanácsost, hogy készítsen olyan tervet, amely a forgalmi adó- hivatal elhelyezése mellett, egy kb. háromszobás modern lakás létesit-ését is lehetővé teszi a muzeum épületében.

Budapestre utazik?!

20 százalék engedményt kap,

mint ezen lap előfizetője
olcsó szobáinkból,

10 százalék engedményt kap,

olcsó éttermi arainkból.
(Külföldi házikonyha!)

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét
egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás,

szigorú családi j.leg.

S a j á t é r d e k e

ezen előnyök folytán, hogy
okvetlen nálunk szálljon meg

Grand Hotel Park

Nagyszálloda

BUDAPEST,

VIII. Baross-tér 10. szám

A Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Harç a főbérlet és albérlet között

(A Hajdúföld tudósítójától.) Egy lakásháborítási eset foglalkoztatta tegnap a kihágási ügyosztályt F. F. nevű egyén kivett egy kétszoba, konyhás lakást D. A. nevű kereskedőtől, mint főbérlet. Rövid időre elment D. A. Debrecenből s mikor visszatért, felmondott albérletjének. Albérleti butorozott lakásokra ugyanis 4 napi felmondási idő van megállapítva. Ezen idő alatt a bér- lőt teljes élvezetében meg kell hagy- ni a bérletben és idő előtt a bérlet holmiját kitenni nem szabad, mert az ez ellen vétő lakásháborítást kö- vet el. D. A. főbérlet nem várta meg a törvényes 15 nap eltelését, hanem 13 nap mulva az albérletje távollété- ben behatolt a szobába, sőt az egyik szobába be is pakolta holmiját. A kihágási rendőrbíró D. A.-t három napi elzárásra, vagy ezt helyettesítő 20 pengő fő és 10 pengő mellékbün- tetésre ítélte. A főbérlet megfele- bezte az ítéletet.

Heti befizetéses könyvecskék heti 50 fillértől a Kölosönös Ser- gélyzó Egyletnél válthatók!

FŐISKOLA

Az egyetemi Szent László-Kör* táncestélye. A debreceni egyetemi és főiskolai hallgatók Szent László-Köre február 16-án tartja meg tánc- estélyét, amelynek bálelnökséget, mint fővédnökök dr Lindenberger János prépost dr Láng Lándor egy. ny. r tanár diszelnök, dr Verzár Frigyes Rector Magnificus és dr Vargha Kálmán felsőházi tag, a Gaz- dasági Akadémia igazgatója vállalták el. A védnökök felkérése a napok- ban fog megtörténni. Harminc tagu rendezőbizottság munkálkodik a táncestély sikere érdekében. A Kör- nek ez az első nagyobb szabású tár- sadalmi szereplése és a rendezőség nagy reményeket füz az est sikeré- hez. A rendezőség élén Karácsonyi Ágoston Cornél vigalmi elnökkel s Brokes János, Geréby György, Trón László, Veverán József vig. biz. tag- gokkal fázadhatatlanul dolgozik s készíti elő a táncestélyt, amely az évad legsikerültebb táncestélyének ígérkezik. Meghívókat csak korláto- lt számban bocsát ki a rendezőség s éppen ezért kéri az érdeklődőket, akik meghívóra igényt tartanak, azt jelentsék be bármely délután 1-3 óra között a 10-29. sz. telefonon. Jegyeket is csak a névre szóló, szá- mozott meghívó felmutatása mellett fognak kiadni. A bálroda február 6-án nyit meg a Kath. Otthon könyv- tártermében délután 3-tól fél 5-ig fog az érdeklődők rendelkezésére állani. A további részleteket a tánc- estélyt illetőleg annak idején közölni fogjuk.

RUZICKA

Gyermekfényképspecialista!!

Müsterme állanóan fűtve van.

Felvételek: reggel 9 órától.

Főtér 32. szám alatt.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, újságárusnál követelje a „HAJDUFÖLD”-et!

Beszélgetés dr Ecsedi István professzorral Debrecen könyvkulturájáról, a közművelődési könyvtárról és a Déri-muzeumról

Tizenhatezer kötet a könyvtár jelenlegi könyvállománya — Jókait, Mikszáthot és Gárdonyit olvassák legelőbb a magyar írók közül

A Mester-utcai lakásán kerestük fel dr Ecsedi István professzort, a városi közművelődési könyvtár igazgatóját, hogy erről a hatalmas kulturintézményről, jövőbeni programjáról tájékoztatót adjunk.

A TUDÓS PROFESSZOR SZOBÁJÁBAN

A dolgozószobájában fogad Ecsedi professzort. A szoba izléses, csinos berendezése már az első pillanatban vonzó erővel ragadja meg a belépőt. Egy egész kis múzeum a szoba. A nagy könyvtárállványon bekötött könyvek sorakoznak. A pedáns rend az első tekintetre elárulja a műszerető embert. A falon pasztell képek, aquarell, olajfestmények és rézkarcok. A kiegyensúlyozott lélek biztos harmóniájára vallanak. Semmi zsufolás, vagy rendellenesség nem hat zavarólag. A bőrdívány háttamagott van egy cimeres faliszőnyeg. A pompás munka a debreceni szűrszabó-céli remeke. A gyönyörű török szőttes brüssza selyemhímnécek felbecsülhetetlen értékkel bírnak. A többek közt van egy tigrával a szultán aláírásával, szőtt brüssza selyem. Ája, szófiai főtemplom aranyból kivarrva, továbbá egy élénk színezésű arab szmirnaszőnyeg Damaszkuszról. Igazán nagy múzeális értéket képviselnek. A fáradhatatlan kutató ázsiai utjából hozta magával ezeket a tárgyakat. A kis kerek japán asztal török varrottással van leterítve. Körös-körül mohamedán mondásokkal van kivarrrva. Ez a terítő egyike Kelet legszebb és legértékesebb darabjainak. Gavallér, magyaros, uri vendégszeretet mellett rátérek jövetelem céljára és máris peregnék ajkáról a szavak, tömör, klasszikus magyarsággal, a tudós ellenőrizhetetlen közvetlenségével.

NAPONTA 200 KÖLCSÖNZŐJE ÉS 200 OLVASÓJA VAN A KÖNYVTÁRNAK

— Igen, a könyvtár! — és a szavából kiérzik az a nagy melegség, rajongó igaz szeretet, mellyel csak az anya tud viseltetni gyermeke iránt.

— 1925-ben kerültem a Közművelődési Könyvtár élére s azóta vezetem. Meglehetősen kezdetleges volt, de a városi tanács kulturális jóindulata elősegített munkámban és könyveket vettem. Az olvasók tábora napról-napra szaporodott. Ma már naponta 200 kölcsönző és 200 olvasó fordul meg a könyvtárban. Ez a régi 30-40-es átlag forgalomhoz viszonyítva szép teljesítmény. Még 1925-ben katalógust kellett csinálnom a könyvek áttekintése céljából. Így aztán mindenki kiválaszthatja otthon azt a könyvet, amelyiket olvasni akarja. Ezáltal nagyon könnyű a könyvek szortírozása és a kiosztás is igen gyors.

AHOL TAGDIJAT NEM KELL FIZETNI

— Kik olvasnak manapság könyvet?

— A társadalom minden rétege: szobalány, kalauz, rendőr, iparos, gazdálkodó és természetesen az intelligens osztály. Az iskolásoknak hetenkint egyszer áll a könyvtár

rendelkezésükre. Személyazonossági igazolványukon az igazgatóknak kell jótállani a diákokért.

— Máskülönbön fizetni kell a kölcsönvett könyvekért?

— Nem! Talán az egész országban az egyetlen kulturintézmény, ahol még tagdíjat sem szedünk. Csúppár biztosítékul kell négy pengőt deponálni az elvitt könyvekre. Köztisztviselő még ezt sem fizeti. A könyv beszállítása után a pénzt kikapja mindenki.

TIZENHATEZER A KÖNYVTÁR ÁLLOMÁNYA

— Memmi új könyvvel szaporodott a könyvtár?

— 1925-től 2000 új könyvet vettem. Évente átlag ezer darabot.

— Milyen könyveket vásárol a könyvtár?

— Minden irodalmi értékű magyar könyvet azonnal megveszünk. Magyar könyveken kívül — tekintettel a közönség izlésére — francia, német és angol könyveket, sőt a helybeli esperantó egyesület kérésére beszereztünk olyan esperantó könyveket is, melyek magyar fordításban nincsenek meg. A vásárolt könyveket bekötöttjük s aztán a közönség rendelkezésére állanak. A mai raktári állomány csak könyvekben meghaladja a 16.000-ret.

MIT OLVAS A KÖZÖNSÉG?

— Még mindig Jókai vezet. A millenárius kiadásból 6 komplett példány áll a kölcsönző és 2 példány az olvasók rendelkezésére. Kézről-kézre jár és sokszor napokig kell várni egyeseknek, míg behozzák és újra kiadható lesz. Szeretik még Mikszáthot és különösen a nemrég elhunyt Gárdonyit. Külföldi írók közül Jack London, Zola, Wells, Tolstoj és Mereskovszkyt olvasnak leg szívesebben. Az ifjúság Eötvöst, Aranyt és Petőfit olvas.

ÖTEZER PENGŐ EGY ÉV ALATT KÖNYVEKRE

A város igen nagy áldozatot hozott és az idei programjába 4000 pengőt szavazott meg könyvbeszerzési és 1000 pengőt könyvkötési célokra, melyhez még hozzájárul az államszegély is. A Közművelődési Könyvtár a debreceni közönség könyvtára. A vezetőség megállapodást létesített az egyetemi és a kollegiumi könyvtárral és míg ezek kimondottan tudományos munkákat szereznek be, addig a Közművelődési Könyvtár inkább az ismeretterjesztő, általános ismereteket nyújtó, főleg szépirodalmi munkákat szerez be.

— A közönség adományából növekszik-e a könyvtár állománya?

— A közönség csak igen ritka esetben ajándékozik. Néha felajánlanak kisebb-nagyobb tételeket megvételre s ha a vezetőség alkalmasnak találja, akkor megvásárolja.

SAJTÓ ALATT AZ ÚJ KATALÓGUS

— Min dolgoznak most a könyvtárban?

— Az új katalógust rendezzük sajtó alá, amelyben már bentfoglaltatnak mindazon munkák, amelyeket a könyvtár 1928 jan. 1-ig megszerzett. Már az első katalógus annyira

közszükségletnek bizonyult, hogy félév alatt az utolsó példány is elfogyott. Ebben az új katalógusban már benne lesz az a kétezer könyv is, amellyel a könyvtár szaporodott. Ez ma már szinte közszükséglet. A közönség már nagyon várja s remélni lehet, hogy épp olyan kelen-dőségnek fog örvendeni, mint az első. Nagyon megkönnyíti a könyvhözjutást.

ECSEDI PROFESSZOR A DÉRI-MUZEUMRÓL

— Itt marad-e a könyvtár?

— A napokban átveszi a város a Déri-muzeumot s mihelyt a tél elmúlik, előreláthatólag husvétra már be is költözünk a Déri-muzeum földszintjén berendezett nagy és tágas helyiségbe. A Déri-muzeumnak mint kulturintézménynek nagyon nagy jövője van. Keletmagyarország ez emporiumában a fajtszta magyarságnak ősrégi és népkulturáját fogja tanulságosan bemutatni. Külföldi vonatkozásban a néprajzi része a legérdekesebb, mert az ősi szilaj pásztorkodást, halászatnak, vadászatnak és földművelésnek fogja a fejlődéstörténetét bemutatni, amelyhez járul még magának Debrecen városa ősi kismesterségének története, tárgyakban bemutatva. Benne lesz az egész hortobágyi pusztai pásztortörténet, amely talán egy évtized múlva a pusztáról teljesen eltűnik. A Tiszalalászat gazdag néprajzi gyűjteményét is megtalálja az idegen, ami szintén rövid idő múlva eltűnik a Tiszáról. A Déri-muzeum jövőbeni programjának elsősorban az kell, hogy

legyen, hogy a néprajzi tárgyi gyűjtést és feldolgozást az egész Tiszántalra kiterjesszék.

A Déri-muzeum igazgatói állása még nincs betöltve, de remélhetőleg hamarosan elintéztést nyer ez az ügy is. Akik hivatottak ennek a kérdésnek az elintézésére, bizonyára tudatában vannak, hogy arra, aki a Déri-muzeum élére kerül, súlyos kötelezettség hárul. Vezetnie kell ezt a hatalmas kulturintézményt, azonkívül Debrecen város története még nincs megírva, bár kétségkívül tiszteletreméltó Szűcs István „Debrecen város története” c. munkája, de feldolgozásban elavult s Debrecen, a nagy egyetemi város megérdemli, hogy történetét komolyan és a modern követelményeknek megfelelően feldolgozzák és abban a Déri-muzeum debreceni része ugy ősrégi-szeti, mint település-földrajzi és néprajzi tekintetben bőséges adatokat kell, hogy szolgáltatson. Számításba kell venni éppen az igazgatói állás betöltésénél, hogy csak olyan kerüljön a múzeum élére, akinek már a születése is ideköt és életét Debrecen város kulturális multjának felkutatására és feldolgozására szentelte.

Azt hisszük, általános óhajtsáknak és vélekedésnek adunk kifejezést, a mikor mindezeket figyelembe véve bizalommal gondolkunk a Közművelődési Könyvtár sokoldalú tudós igazgatójára, aki bizonyára kész lesz ezt a hatalmas missziót elvállalni annak a tiszántuli kulturának érdekében, amelyet mint író, mint szakember annyi odaadással és oly tökéletes színmagyar szellemben szolgált hosszú évek óta.

Székely Molnár Imre.

Gondos szülők a Kölesönös Segélyező Egylet takarékpenselyével lephetik meg gyermekeiket.

„Szemtelen, piszok, csirkefogó” — mondotta H. Kiss P. Latinák nevű barátjának Büchler

Baloldaliak izgalmas marakodása a debreceni választások miatt

Budapestről jelentik: Az elmúlt napon érdekes és jellemző incidens zajlott le a székesfőváros közgyűlési termének társalgójában. Az affér kapcsolatban áll azokkal a hírekkel, melyek szerint H. Kiss P.-ék budapesti frakciója, az ugynevezett dolgozó (?) polgárok pártja, mely eddig szélső baloldali pártállásáról volt ismert, belép a kormány hivatalos pártjába, a Ripka-pártba. Az affér központjában a Debrecenben is ismert Latinák Jenő nevű gyáros állott, aki mint ismeretes, baloldali allűrjei mellett egyike a legjobban szituált kapilatistáknak és így a H. Kiss P.-féle frakció egyik erőssége is. Ezt a Latinákot éles hangon megtámadta Büchler József fővárosi szoc. dem. bizottsági tag, aki szemére vetette Latináknak, hogy pártja Ripkákékkal akar kooperálni.

Latinák ingerülten felelte:

— Ez hazugság!
Büchler indulatosan vágott vissza:

— Ha te azt mondod nekem, hogy hazudok, akkor szemembe mondom, hogy ez már a harmadik eset, amikor elárultad a baloldalt.

Először akkor, amikor Beniczky-

vel szemben felléptél Komáromban, noha jól tudtad, hogy Beniczky az egész ellenzék jelöltje. Fellépésed miatt lett győztes 36 szótöbbséggel gróf Klebelsberg Kunó. A második eset, amikor felajánlottuk neked az egyik legjobb kerületet, a sajtószentpéterit és te

Györkit Debrecenben hátba támadtad ugyanakkor.

Latinák magánkívül kiáltotta:

— Hazudsz!

— Vedd tudomásul — felelte Büchler. — hogy én sem a MÁV-tól nem kaptam munkát és gyáram sincs és

politikai elvtelenséged miatt csak azt tudom neked mondani, hogy szemtelen, alávaló, piszkos csirkefogó vagy.

Latinák elpirosodott arccal ordította:

— Ezért tekintsd magad felpofozotttnak!

— Ujra megismétlem: szemtelen, piszkos csirkefogó vagy!

Amint tehát a fentiekből látható, élvezetesen szórakoznak Budapesten a baloldali bizottsági tagok, akik nem sajnálják egymástól a legdurvább jelzőket sem. Egyszerre természetesen arról még nincs hír, hogy az ügynek bárminő folytatása lenne.

HIREK

1928 január 20 (Péntek)

Prot.: Fáb., Seb. Kath.: Fábán

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Inkább enyhülésre hajló idő várható csapadékkal Keleten még egyelőre erősebb éjjeli lehülés valószínű.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-u. 18.) Arany Egység (Kossuth-u. 8.) Murakózy Humády-u. 5.) Magyar Korona (Péterfia-u. 10.) Nádor (Szent Anna-u. 66.) Csokonai Mester-u. 43.) Arany János (Csapo-u. 66.)

— Shvoy Lajos székesfehérvári püspök súlyos beteg. Budapestről jelentik: Shvoy Lajos székesfehérmegyei püspök tüdővérzést kapott és most nagybeteg fekszik Székesfehérváron.

— A délvidéki protestáns egyházak főesperese meghalt. Klepp Péter, a délvidéki egyesült protestáns egyházak kiváló főesperese 46 éves korában meghalt. A megszállott délvidéken a református és evangélikus egyházak a szerb megszállás után egyesültek és ezek választották élükre Klepp Pétert, aki izzó magyarsággal, Istenben vetett törhetetlen hittel vezérelte a délvidéki protestánsok sorsát. A szerbektől eleinte sok üldözést szenvedett, rendíthetetlen magyarsága azonban még az ellenség tiszteletét is megszerezte számára. Halálával a délvidéki protestáns egyházak egyik legerősebb oszlopukat veszítették el.

— Debrecen indítványa a városok kongresszusa előtt. Debrecen város nagyjelentőségű indítványt terjesztett a városok kongresszusa elé az állami alkalmazottak kereseti adójának kezelése ügyében. Ezt az indítványt a kongresszus jan. 30-án tartandó ülésén tárgyalják. A városi tanács erre az alkalomra a kongresszusra Bal a Bertalan tanácsnokot küldötte ki.

— Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak nélkülözhetetlen „Debrecen Cimtára“.

— Rendbeszedik a tégláskerti vasuti átjárót. A városi közgyűlésen és a lakosság körében sok panasz hangzott el amiatt, hogy a tégláskerti vasuti átjáró nagyon elhanyagolt állapotban van és az alatta levő sártengeren átkelni szinte lehetetlenség. A város az átjáró rendbehozatala érdekében megkereste a MÁV-ot, amely most értesítette a városi tanácsot, hogy a kérésnek eleget tesz. A vasuti átjáró felső részét vaslemezrel fogják beborítani, hogy az eső és a víz le ne folyék, az alsó részét pedig kitisztítják és a jövőben állandóan renben fogják tartani.

— Az osztályorszájáték huzása. Az osztályorszájáték huzásán a következő nagyobb nyeremények huztak ki: 10.000 pengőt nyert: 54242. 2000 pengőt nyertek: 3718 40757. 1000 pengőt nyertek: 5956 55089 67750. 500 pengőt nyertek: 3613 13058 18410 55981 67059 68169. Ezenfelül 200 pengőt nyert 30 szám és 125 pengőt nyert 958 szám. Az ötödik osztály huzásai február 14-én kezdődnek és március 14-ig tartanak.

— Fogászat Debrecen, Szent Anna-u. 6. sz. A fog orvoslás körébe vágó műveleteket, mint fog és gyökérhuzás, fogtömés, koronákat, hidakat stb. törött vagy régt fogszorokot használatosá alakít. Mérsékelt árak részletfizetésre is. Vecsey Antal áll. vizsgázott fogász.

Kormányzósértésért feljelentették a sikkasztó Hep Ferencet rabtársai

„Haragudtak rám, mert ráncbaszedtem őket“

(A Hajdudóld tudósítójától.) Érdekes kormányzósértési pert tárgyalt tegnap a debreceni kir. törvényszék Rézler Ervin tanácselnök büntetőtanácsa. A bünper vádlottja és a tanuk egytől-egyig foglyok voltak.

A vádlott Hep Ferenc volt gazdasízt, akit nemrégiben ítéltek el sikkasztás miatt, büntetését a fogházban tölti. A fogház gondnoka Hep Ferencet a fogház házi nyomdájába osztotta be és megbízta a többi rabok felügyeletével. A raboknak ez sehogysém tetszett. Felicidés Árpád, Nagy Béla és Hegedüs Zoltán volt fegyencek azt állították a jegyzőkönyv adatai szerint, hogy Hep Ferenc a Kormányzóra és a miniszterekre sértő kifejezéseket tett. Így indult meg aztán Hep Ferenc ellen kormányzósértés miatt az eljárás. A vádlott darócruhában jelent meg és

tagadta a vádat.

— Haragudtak rám nagyon, mert ráncbaszedtem őket s ezért jelentettek fel.

Barna Béla fegyenc azt vallja, hogy Hegedüs Zoltán, akivel a fogházban összecimboráskodott, elmondta neki, hogy a nyomdában rossz világ van. Egreciroztat egy nyurga német, de most kibántunk vele! Feljelentettük kormányzósértésért. A többi rab nem tud lényeges vallomást tenni, csak kertelnek.

A feljelentőket: Hegedüs Zoltánt, Nagy Gábort és Felicidés Árpádot a bíróság nem tudja kihallgatni, mert ezek már kiszabadultak és beidézni nem lehetett őket. A bíróság úgy döntött, hogy a tárgyalást elnapolja és elrendeli ezeknek a tanuknak felkutatását és a tárgyalásra való megidézésüket.

Egy udvarhelymegyei székely községben feltaroltathatatlanul szedi áldozatait a tifusz-járvány

Az oláh hatóságok semmit sem tesznek a járvány leküzdésére

Székelyudvarhelyről jelentik: Erdőfüle udvarhelymegyei községben már hónapok óta szedi áldozatait a tifuszjárvány s a legbotrányosabb a dologban az, hogy a hatóságok máig sem tettek semminemű intézkedést a járvány leküzdésére, noha magánorvosok jelentették a ragály fellépését a megyei főorvosnak, sőt már a megyei tanács elé is került az ügy.

Erdőfüle székely lakosai tisztán magánvédekezésre vannak utalva, de még ebben is megakadályozza őket, hogy

nem lehet megfelelő tizus elleni szérumot kapni a gyógyszerárakban,

ugy, hogy a halál végzetes kaszabolásának semmi sem áll útjában. A betegek száma százon felül van és december utolsó napjaiban ép úgy, mint januárban a tifuszban elhaltak közül napjában 2—3 temetés esett. A hatóságokat azonban ez sem moz-

gatja meg. Az egész környék, a járás, sőt a megye állandó veszedelemben van, hogy a járvány oda is elterjed.

A lakosság természetesen fel van háborodva az oláh hivatalos körök nemtörődömsége miatt, amellyel egyébként is a lakosság egészségügyi kérdéseit intézik. Udvarhelymegyében az a helyzet, hogy a körorvosok legtöbbször nem lakik területének a székhelyén, hanem nagyobb városokban, huszonöt-harminchat kilométernyire egyes járásbeli faluktól, ahova természetesen a legritkábban látogat el és gyakran egész vidékek hetekig nem látnak orvost. Ennek tudható be az

ijesztően nagyfokú gyermekhalandóság,

különösen az oklándi járásban és az általános egészségügyi viszonyoknak fokozatos leromlása.

— Dr Ferenczy Gyula előadása.

A Debreceni Kálvinisták Templom-egyesületének vallásos szakasportja ma délután 6 órakor tartja az egyház tanácstermében heti vallásos összejövetel, amelyen előadást tart dr. Ferenczy Gyula ny. egyetemi tanár. Az érdekes előadásra ezután is hívja a vezetőség az érdeklődőket. Belépődíj nincs.

Szerzőnk takarékbetétkönyvet a Kölosönös Segélyző Egylettől.

— Kulturdélután a Kath. Otthonban. Január 22-én délután 5 órakor dr. Korpássy László főorvos a Kath. Otthonban „Van-e megfázás“ címen előadást tart, melyre a tagoknak és hozzátartozóiknak minél nagyobb számban való megjelenését kéri az Elnökség.

— Gyula diák „Dal, amelyet nem daloltak végig“ második kiadása most jelent meg. — Kapható Csáthy egyetemi könyvkereskedésben. Piac u. 8.

— Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak nélkülözhetetlen „Debrecen Cimtára“.

— Rokkant tisztek vasuti kedvezménye. A kereskedelemügyi kormány a 100 százalékos rokkant tisztek és tisztjelöltek és családtagjaik részére folyó évre is megadta a köztisztviselői vasuti kedvezményt, mely a valóságban igénybevevett kocsiostály áránál 50 százalékos kedvezményt jelent. A jogosult rokkant és felcsége térítmenyi összegét a kereskedelemügyi tárca terhére írja a MÁV, míg a 24 éven alóli családtagért 16 pengőt fizet a szülő. Minden személy részére külön kérvényben kell folyamodni a kedvezmény elnyerése iránt, a régi igazolványok érvényesítése 1 pengő, az új igazolványok kiállítási díja 2 pengő személyenként. A menetjegykedvezmény iránti kérvények benyújtására február végéig ad határidőt a tervezet. Határidőn túl beadott kérvények elintézésénél a kiállítási díjon kívül még 3 pengőt kell fizetni.

Olvassa a Hajdudóldet !

— Rádió-műsor. Január 20. Péntek. Budapest. D. e. 9.30, 12 és d. u. 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: „Asszonyok tanácsadója“. Teórké Arányi Margit előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, muzik műsora. 5: Zongoránégyes. Fleischer (zongora), Zsolt (hegedű), Hollós (mélyhegedű), Csuka (gordonka). 1. Tamliw: E-dur, zongoránégyes. 2. Mendelssohn: H-moll, zongoránégyes. 6.15 Sportelőadás. Moldoványi István dr: „A magyar testnevelés mai szervezete.“ 7: Rádióamatőrposta. 8.30: A Magyar Zene Barátainak Országos Egyesülete bemutatkozó hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. 1. a) Szabados Béla: Nemzeti Hisszekegy, b) Tinódi Sebestyén: Históriai ének (1549), c) Erkel Ferenc: Takarodó a „Névtelen Hősök“ c. operából. Előadja: a Budaf. Dalárda. Vezényel: Szeghő Sándor karigazgató. 2. Megnyitóbeszédet mond Raffay Sándor dr elnök. 3. a) Amott kerekedik (XVII. sz.) b) Most jöttem Erdélyből (XVII. sz.), c) Szól a kakas már (XVII. sz.), d) Ellopták szivemet (XVIII. sz.), c) Hej Rákóczi, Bercsényi (XVIII. sz. eleje), Bujdosók éneke (1710), f) Palogh Ádám nótaja (1709), éneki Cselényi József, zongorán kíséri Mikus-Csák István. 4. a) Cinka Panna: Magyar nóta (1735), b) Bihari János: Toborzó (XIX. sz. eleje), c) A régi Rákóczi-nóta (XVIII. sz. eleje), a Bihari János Rákóczi-indulójával (1809), hegedűn előadja: Szilágyi Imre dr., zenekari kísérettel. 5. Kern Aurél előadása: „A régi magyar zenei emlékekről“. 6. Liszt Ferenc: Pesti karnevál. Zongorán előadja Hegyi Ernő. 7. Magyar nóták (XIX—XX. sz.), éneki Nagy Izabella, zenekari kísérettel. 8. a) Huber Károly: Csatadal, b) Egressy Béni: Szózat. Előadja a Budapesti Férfi Dalegyet, vezényel Dötsch Károly karigazgató. 10.05: Pontos időjelzés, hírek.

Külföld. Bécs (517.2 és 577.) D. u. 15: Hangverseny. 7.30: Auber: A fekete dominó. (Vigoperaelőadás.) Berlin (483.9). D. u. 5: Hangverseny. 8.30: Élő zeneszerzők műveiből. 10.30: Hangverseny. Prága (348.9). D. u. 4.30: Kamarazene. 7.15: Szórákzóztató zene. 8.10: Részletek Smetana-operákból. 9.40: Zongorahangverseny. 10.20: Szórákzóztató zene. Róma (450). D. u. 5.30: Ének- és zenekari hangverseny. 8.45: Hangverseny. London (361.4). D. u. 1: Hegedű- és zongorahangverseny. 1.30: Orgona. 2 és 4.50: Hangverseny. 8.45: Magyar népdalok. 9: Hangverseny. 8.45: Magyar népdalok. 9: Hangverseny. 11.35: Varieté.

— A Gazdasági Akadémia ifjúsági kaszinója vállalkozót keres, aki havonta kétszer elvállalná buffet összeállítását. Kereseti lehetőség alkalmanként 200—300 pengő. Irásbeli ajánlatok „Festetich“ b. e. vezérségéhez nyújtandók be. (Pallag, Gazdasági Akadémia.) Felvilágosítással ugyancsak a vezérség szolgál.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegényorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemű utbaigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

Mindentü t kérjünk.

**RÓZS HOLLÓ MULET !
ARANYHOLLÓ DOUBLET !**

A MAGYAR PAMUTIPAR RT.
„Lovas“ védjegyű Doubleja és „Holló“ védjegyű Muleja, mely a piacon a vezető márka és a külföldi silányabb gyártmányoknál

olcsóbb,

minden jobb csomagolalkereskedőnél kapható.

A Baross Szövetség választmányi ülése A Baross Szövetségben január 23-án választmányi ülés lesz, amelyen **Kucsaár Fejzso**, a szövetség nagy szaktudású jegyzője fontos újításokat ismertet.

Boraszati előadás Debrecenben. A nyíregyházi szőlészeti és boraszati felügyelő január 20-án délután 3 órakor Debrecenben a borkezelésről és a bortörvényről előadást tart a debreceni vendéglősök és kocsmárosok számára. Az előadás a város háza közgyűlési termében lesz.

Cukorrépatermelők szervekedése a Tiszántúlon. A magyar cukorrépatermelők országosan egységesen történő szervezkedésével kapcsolatban a legutóbbi napokban Szolnokon, majd Békéscsabán tartott cukorrépatermelői értekezletet a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara. Az értekezleten nagyszámúban egybegyűlt cukorrépatermelők egyhangú lelkesedéssel mondták ki szükségességét a termelők egységes frontja megteremtésének. A békéscsabai értekezleten dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató ismertette a helyzetet, majd dr. Daimel Sándor alispán elnöksége alatt egyhangú lelkesedéssel határozták el a jelenlegi cukorrépatermelők, hogy a Tiszántúli Cukorrépatermelői Szövetsége útján csatlakoznak a nagyarányú mozgalomhoz és súlyos pönálé fizetésének kötelezettsége mellett határozták el azt, hogy inkább felhagynak a cukorrépa termelésével az esetben, ha a cukorgyári kartel a termelők méltányos kívánásainak teljesítése elől megreven elzárkózik.

Hivataloknak, egyesületeknek, kereskedőknek, iparosoknak nélkülözhetetlen „Debrecen Cimtára“.

Segélyügyek a városi tanács előtt. A városi tanács csütörtöki ülésén a dombovári evangélikusok kérelmére 50 pengő segélyt utalt ki a dombovári ev. templom építésére. A hévizgyörgyi római katolikus templom építésére 30 pengő segélyt szavaztak meg. A Nyomórék Gyermek Országos Otthonának 20 pengőt utaltak ki segélyképpen.

37 000 pengő vigalmiadó maradvány. A számvetéség bejelentette a városi tanácsnak, hogy 1927-ről 37.888 pengő a vigalmiadó maradvány. Ezt az összeget a szabályrendeletben megállapított kulcs szerint részben szegénysegélyezésre fordítják, részben a Népháznak, a Stefánia-szövetségnek és a városi tisztviselők jóléti alapjának ad.

Fővárosba utazó olvasóknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben levő, elsőrangú Park-szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árából pedig 10 százalék engedélyt ad kiadóhivatalunkban díjmentesen kapható utalványok ellenében. Egyben felhívjuk a Park-szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére szíves figyelmét.

Életunt szobalány. Terei Mária 24 éves szobalány, Kossuth-utca 53. sz. alatt zsiros szódával megmérgezte magát. A mentők első segélyben részesítették, majd beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol gondos ápolás alá vették az életunt leányt. A rendőrség megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy miért akart öngyilkos lenni Terei Mária.

Délafrikai burlekkész utazott keresztül Debrecenben. A napokban Debrecenben jániesztől átutazott dr. Stenkampf délafrikai burlekkész, aki a nemrégiben megtartott budapesti ref. hírbeszítő konferencián vett részt. Dr. Stenkampf asi lelkészi szolgálata mellett az orvosi teendőket is ellátja egyházában, a budapesti konferencián előadást tartott hazai viszonyairól. Ismertette a burháboru eseményeit is rámutatott arra, hogy a világ aranytermelésének 35, a gyemant termelésének 92 százaléka a burók földjén termelt s azért harcolt Angia a burók ellen, hogy ezt a mérhetetlen kincsét magának szerezze meg.

Debreceniek a ceglédi protestáns diákgyűlésen. Cegléden január 28. 29. és 30-án nagyszabású protestáns diákgyűlést tartanak, amelynek célja az, hogy a vallási kérdésekhez közelebb hozza az ifjúságot, különösen az egyetemi hallgatókat és a középiskolák legmagasabb osztályainak növendékeit. A protestáns diákgyűlésre értesülésünk szerint számosan mennek Debrecenbe is és a debreceni ifjúság köréből igen sokan jelentkeztek, hogy részt akarnak venni a gyűlésen.

Könyvujdonságok: Zivuska Andor: Meghalt órák, Prohaszka: Ezüst haria, Gulácsy: Fekete völgyek, Herczeg Ferenc: Milió vénusz karja. Ezen könyvek kaphatók Antalfi József könyvkereskedésben.

Lapunk Budapesten állandóan olvasható a Park szálloda kávéházában. VIII., Baross-tér 10.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Péntek C) bérletben Csapó Mária felléptével: **A templom egere.**
Szombaton bérletszűnet (szelvénybérlet): **Mesék az írógépről.**
Vasárnap délután fél 4-kor mérsékelt árakkal: **A cigány.** Bartha István fellépte.
Vasárnap este bérletszűnetben (szelvénybérlet): **Mesék az írógépről.**
Hétfőn A) bérletben: **Traviata.** Opera. Halmos János, Timár Ila, Bihari Sándor fellépte.
Szerdán B) bérletben, Halmos Jánossal: **Traviata.**
Szerdán délután 3 órakor: **Ifjúsági előadás.**
Csütörtök este bérletszűnet (szelvénybérlet): **A templom egere.**
Csütörtök délután 3 órakor: **Olcsó zóna-előadás.**

A színházi iroda hírei:

Ma, pénteken C) bérletben, Csapó Mária felléptével: **A templom egere.** Eddig hat táblás ház nézte végig a **A templom egere** ragyogó előadását, melyet Kardoss Géza művészi rendezése valóban fővárosi nivóra emelt. **A templom egere** bűbajos, kacagtató, szellemes vígjáték. Csapó Mária a címszerepben felülmúlhatatlan, Forgács Sándor fölünyes lankelnök, László Gyula aranyos kedélyű gróf, Herman Mancsi a kótt szerepében utólrhetetlen, Rajz Ferenc, mint fiatal báró rokon-szenves, Szigeti Jenő Schüntl alakítása briliáns kabinetfigura. **A templom egere** ma, pénteken utoljára! Jegyek 10-1 és 4-6 óráig válthatók!

Holnap, szombaton és vasárnap este bérletszűnetben: **Mesék az írógépről.** Timár Ila, Ferenczy Marian, Szathmáry Margit, Turbók

Rózsai, Antók Ferenc, Szirmai, Rajz Jancsi, Szeghthy Andor, Szigeti Jenő egyenkint és összesen ragyogó szerepeket játszanak a **Mesék az írógépről** mai és holnap előadásain!

A cigány — Bartha Istvánnal a címszerepben vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt árakkal! Bartha István, ez a nagyszerű művész **A cigány** vasárnap délutáni előadásán páratlanul kiváló alakításával magával ragadta a közönséget. Bartha István cigánya valóságos élmény lesz az Ön számára! **A cigány** főszereplői: Bartha István, Halasi Mariska, Forgács, Rajz, Fülöp Sándor, Virágháthy, Kondrát Ilona, Torma Gusztó, Bihari Sándor és Szigethy Andor, aki Márton gazda kabinetfigurájával állandó kacagást fog kiváltani! Jegyelővét.

Traviata, Verdi örökbecsű, halhatatlan mesterműve hétfőn kerül színre a címszerepben Timár Iával, akinek ez az új szerepe valóságos testére, illetve hangjához van szabva. Mellette a férfi főszerepben Halmos János, a Városi Színház kiváló tenoristája, az öreg Germont alakjában pedig Bihari Sándor fog igaz gyönyörűséget szerezni az operakedvelőknek.

Traviata tömeges előjegyzéseire való tekintettel szíveskedjék helyéről mielőbb gondoskodni, mivel a **Traviata** előadásai bérletben mennek s így kevés hely jut az elkésették számára. Rendes helyárak.

Mozgósínházak közleményei:
1 éntel — vasárnap

APOLLO
Világatrakoló!
CONRAD VEIDT a főszerepben:
Az orvos, aki ölt
párbaj a végzetel 10 fejezetben.
Megelőzi:
SINCLAIRE LEWIS regénye filmen:
A férficsapda
vigjáték 8 felvonásban.
A főszerepekben: CLARA BOW és ERNEST TORRENCE.

VIGSZÍNHÁZ
Világfilm!
A fővárosi nagy mozgókkal, ahol zsúfolt házak mellett menti, egyidejűleg:
F. W. MURNAU álta rendezett első amerikai film:
Virradat
filmköltemény 10 fejezetben.
Főszereplők: JANET GAYNOR, MARGARET LIVINGSTONE és GEIRGE O'BRIEN.

Megelőzi:
Papa születésnapja, Kukutyini vásár és Elektromos ember
bohozatók.

URANIA
Szombattól! Szombattól!
Két sláger!
DOLORES COSTELLO a főszerepben:
A KÉM
dráma az amerikai polgárháboru idejéből 7 felvonásban.

Megelőzi:
Tengerre Abelesz!
vigjáték 8 felvonásban.
A főszerepekben: WALLACE BERRY és RAYMOND HATTON.

KÖZGAZDASÁG

Előadás a kukoricamolyról. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a tél folyamán részben saját szak-előadói kiküldésével, részben a tanyai tanítók felkérésével igen sok előadást rendezett Debrecen város határában, melyek mind azt célozták, hogy a gazdaközönség a kukoricamolyl okozta veszedelemtől, annak kiirtásáról kellő tájékozottságot szerezzen s a kukoricamolyl elleni védekezés feladatait megismerje. Most, vasárnap, január 22-én, délután a debreceni gazdakörben rendezett vetített képes szak-előadást a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Debreceni Gazdasági Egyesület, amely ez akcióban szintén buzgón vesz részt, — a kukoricamolylról s az ellene szükséges védekezésről. Ezen szakelőadásra a gazdaközönség figyelmét különösen felhívjuk, mert a kukoricamolyl által okozott károk csak úgy lesznek jövőben elkerülhetők, ha a gazdaközönség a védekezés feladatait teljes mértékben ismeri s azokat el is végzi.

A TÖZSDE

A pengő Zürichben 90.75
Budapest 90.75, Berlin 123.57, New-York 519.07 és fél, London 2530.25, Páris 20.40, Milano 27.45, Prága 15.38 és fél, Belgrád 9.14, Bukarest 3.21, Bécs 73.15, Amsterdam 209.35.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27.85—28, száz „belga“ 79.60—79.90, száz cseh korona 16.89—16.97, száz dán korona 152.90—153.50, száz dinár 569.10—571.10, száz francia frank 22.60—22.80, száz hollandi forint 230.25—231.25, száz lengyel zloty 64—64.30, száz leu 3.49—3.54, száz lira 30.30—30.50, száz német márká 135.95—136.45, száz osztrák schilling 80.35—80.70, száz norvég korona 151.80—152.40, száz svájci frank 110.05—110.45, száz svéd korona 153.45—154.05, száz peseta 97.40—98 pengő. — A nemesfém piacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23—23.20, az ezüst egykoronást 0.40—0.44, a forintost 1—1.20, az ötkoronást 2—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonafőzsde.

A készáru piacon, bár a tengerentúli piacok irányzata lanyhább volt, az irányzat tartott maradt, mert a határállomásokon továbbra is élénk kereslet mutatkozott a buza iránt s ezenkívül a vidéki piacokon is jelentősebb lett a kereslet. A tőzsdeidő elején a tiszavidéki búzát 30.95—31.85, az egyébszármazású búzát 30.75—31.60 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozspiac üzletlenség miatt a névleges árak teljesen változatlanok.

A terménycikkre piacon a tengeri iránt megnyilvánuló élénk kereslet újból megszállította az irányzatot. A tiszavidéki tengerit 24—24.25, az egyéb származású tengerit pedig 23.50—23.65 pengővel jegyezték. A zab piacon a forgalom vontatott, a vontatottságnak a közvetlen oka az, hogy az árukiállat igen csekély. A zabot minőség szerint 27.25—27.75 pengővel jegyzik. Az árpafélék piacán a takarmányárpat 27—28, a sörárpat 30—34 pengőre értékelik minőség szerint.

A magpiacon a lucernamagért állomásról 241 pengőt fizetnek.

Állatvásár.

A sertésvásáron lanya volt az irányzat s az árak 2 fillérral csökkentek. Árak: zsirsértés la öreg 142—144, kivételesen 146, Ila 136—140, fiatal nehéz 150—152, kivételesen 154, közép 144—148, kivételesen 148, könnyű 130—138, szedett közép 138—140, angol uralági hussértés 144 fillér kg.-ként.

Hölgyek figyelmébe!

Egész gummitűző	12 P-től
Szövet csipőfűző	8 P-től
Harisnyatartó	3 P-től
Melltartó már	2 P-től

szerezhető be

BIRI RÓZANAL
Debrecen, Piac-utca 42 szám.

Lapkihordó

asszonyok

felvételnek

a „HAJDUFÖLD”
kiadóhivatalában. Piac-u. 59. sz.

Salvátor forrás!

Kellemes ízű üdítő,
gyógy- és asztali víz

**VESE, HOLYAG, RHEUMA
BETEGEKNEK
TERPES ÉS SZIPTATÓ-
NŐKNEK NEMKÜLÖZ-
HETETLEN**

SAVOLDÓ VASMENTES
Kapható mindenütt.

HANGSZEREK:

Húzóharmonikák Pengő 6-75-től
Hegedű Pengő 6-80-tól
Klarinétok P. 10-80-tól
Gítárok P. 16 0-tól
Gítárciterák P. 12 00-tól
Beszélőgépek 26-75-től
stb.

Közvetlen szállítás a gyártási forrásból. 20 ezer elismerő levél. — Külön magyar osztály. Kérje levelezőlapot (mely 16 fill. bélyeggel bérmentesítendő) képes főírjegyzékünket, mely díjmentesen küldünk.

Meinel és Herold hangszergyár
Klingenthal 1480. szám. (Szászország.)

Ólmo
vesz

lapunk kiadóhivatala
Piac-utca 59. sz.

NEUMANN ÉS SCHWARZ
Budapest, IV., Bécsi-u. 1.

Speciális ajándékok
női ruhadiszkekben!

Mindennemű himzés, diszsinór, rojt, gomb, csatt, csipkevolant, ruha és fehérenemű-csipke, gyöngy és fűt terdiszek, függönytűlök, ruha és butorpa-szománnyok. — Rendeléseket postafordultával intézzük el.

Meghívó.

A Takarékos és Hitelezési Részvénytársaság

54-ik évi rendes közgyűlése

1928. évi január hó 30-án, délután 4 órakor az intézeti ház üzlethelyiségében (Csapó u. 4. sz. alatt) tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat: 1. Az elnök által a közgyűlés határozatképességének megállapítása és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése. 2. Az igazgatóság évi jelentése a nyereség felosztása iránti javaslattal. A felügyelő bizottság jelentése és tiszteletdíjának megállapítása. Halározathozatal a felmentvények megadása tárgyában. 3. Két felügyelő bizottsági pottag választása egy évre.

Az IGAZGATÓSÁG.

Megjegyzés: Szavazati jogát a személyesen megjelenő legalább 20 éves oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző napon 12 óráig az igazgatóságnál letéteztet és aki ugyanakkor a szavazati jogának gyakorlására vonatkozó igazoló jegyet az igazgatóságtól megszerezte. Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Név- és születésnapokra

Fésti és manikürkazetták, parfümök, kölnivizek, szappanok és puderek a legolcsóbb árban kaphatók

TÓTH EMIL
„SZENT ANNA” DROGÉRIÁJÁBAN
BATTHYANYI UTCA.

PÉTERFIA UTCA 42.

Ha szép kék vagy fekete öltönyt akar 6 havi részletre, ha szép fekete női kabátot akar 6 havi részletre, akkor menjen Tegdes Jánoshoz.

Tűzifa

legjutányosabban beszerezhető a Tűzelő- és Épületfa Kereskedelmi R.-T.-nál

DEBRECEN,
Sas-utca 4.
(Kölcsönös Segélyező palota)

Zsirosszóda

szappanfőzéshez

legmagasabb fokú garantált minőségű nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében
Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

! Saját érdekében!
! győződjön meg!

APROHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számítatnak.

LAKÁS

Szépen butorozott
szoba intelligens szolid uriembernek vagy két egyetemista ur leánynak vagy hivatalnoknőnek, esetleg kosztal vagy teljes ellátással jutányosan kiadó, urinónél. Cim a kiadóban.

Butorozott
szoba kiadó. Péterfia-u. 60. balra 2. ajtó.

Butorozott
utcai szoba központban kiadó. Hüvelyes utca 6. 643.

Különálló
két szoba, előszoba butorozva kiadó. Hajó-utca 2. szám. Ugyanott istálló is. 644

Egy
butorozott szoba kiadó Péterfia 80. szám, hátul a keresztépületben.

AJÁNLAT

Karbolineum
kicsinyben és nagyban állandóan kapható Klein festéküzlet, Arany János-utca 10., udvarban.

Jegyzetek,
nagyobb munkák írógépen való leírását, esetleg sokszorosítását jutányos áron vállalom. Cim a kiadóban.

Elsőrendű
házikoszt, négyfogásos ebéd 80 fillért kapható, úgy kihordásra, mint bennékezésre Csapó utca 19. szám (Knoll ház), udvaron közvetlen balra.

Francia és német
órákat adok haladó és kezdő leányok részére. Cim a kiadóban.

Sajat termésű
őbor literje 1 pengő 30 fillér Csapó-utca 27. az udvarban Szathmáry-nál. 641.

Fehérenemű varró
aki szépen varr, esetleg javít is, napi 2 pengőért elmegy vidékre. Levélbeli szives megkereséseket kérek özv. Laczikus Jánosné Vörösmarti-utca 18.

Bor.
Értesitem tisztelt vevőimet, hogy sajáttermésű boromnak literenkénti ki-mérését Rákóczi-utca 9. szám alatt megkezdtem. Farkas. 634

Raktárnak
vagy gyárnak alkalmas helyiség udvarral együtt kiadó Kékny Sándorné Sándorné Poroszlay Márk-telep.

ELADÁS

Mangorológép
vastalpataton álló eladó. Kossuth-utca 59.

Egy
jókarban levő hintókocsi eladó. Értekezni Ghillányi laktanyában.

Üres ládák
kaphatók Bészler és Dávid cégnél a Kossuth-szobor mellett.

KERESLET

Amerikai íróasztal
használt, de jó állapotban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Kérem
azon főiskolást, aki lakás és ellátás ellenében előkészít érettségire, jelentkezék Bundi-u. 9. sz. alatt. 645

Keresek
tanyára főzni tudó és baromfi tenyészítéshez értő egyszerű gazda-asszonyt. Szilvássy Nádudvar.

Lakótársat
keres egyetemi hallgató. Szegfű-utca 25. sz.

Kapcsolási vázlatokat, díjtalan szakfelvilágosítást ad a

budapesti Barta és Társa rádiós cég
helyi képviselője

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete
József kir. herceg-utca 3 szám, Telefon: 13-22.

Mindenféle nyomtatványokat olcsón és izlésesen készít a

MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ-VALLALAT
R.-T.

PIAC-UTCA 59. DEBRECEN. TELEFON 3-48.

KOLTSÉGVETÉSSEL SZIVESEN SZOLGÁLUNK

Hirdessen a Hajdúföldben!

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval. nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat